

Архитектурата на древните цивилизации в Южна Америка

Строителството в Южна Америка е било в мегалитни мащаби с многогълна конструкционна технология, дизайнирана да направи масивните стени устойчиви на земетресения. Домове и обществени здания са били изградени от мегалитни каменни блокове. Заради голямото значение, което са придавали на културата за благополучието на бъдещите поколения, и високото ценене на постепенният, продължителен растеж на обществото, сградите са били сдвоени за да съществуват с хилядолетия. Къщи, направени от цимент, дърво и мазилка, ще издържат около сто години, ако биват поддържани. Но погледнете мегалитните конструкции на Египет, Малта и Перу. Тези здания стоят и днес. Кузко, древната столица на Перу, която по всяка вероятност е била изградена преди инките, е все още обитавана и днес, след хиляди години. Действително, повечето от зданията на централен Кузко днес имат стари стени, които са на много стотици години (докато по-скорошни здания, построени от испанците, вече се ронят).

Само няколко стотин мили на юг от Кузко се намират фантастичните руини на Пума Пунку, високо в боливийското Алтиплано. Намиращи се само на една миля от прочутите руини на Тиахуанако, руините на Пума Пунку представляват масивни мегалитни конструкции, разхвърляни като детски кубчета за игра. Какъв вид катастрофален катаклизъм може да е причинил това? Мегалитната конструкция е от видът, който би трябвало да издържи хиляди години, и въпреки всичко 100-тонните блокове са били нахъсани на части от могъщи геоложки сили.

Изглежда, че континентът Южна Америка е бил неочаквано и бурно изблъскан нагоре по време на някакъв катаклизъм, най-вероятно при смяна на полюсите. Бивш канал, намиращ се на морското равнище, сега може да бъде видян на около 4000 метра височина в Андите. Възможно свидетелство за този сценарий са многото океански вкаменелости, които могат да бъдат открити близо до езерото Титикака. Езерото дори се обитава от сладководни морски кончета, които се срещат единствено там.

Северното крайбрежие на Перу - труднодостъпна пустинна област, притисната между Андите и Тихия океан. Тя е един от най-сухите региони в света. Това, което геолозите наричат хипер суха пустиня. Такава неблагоприятна среда, всичко се бори за оцеляване. Въпреки това има знаци, че преди две хиляди години тук се е случило нещо необикновено. Из пустинята са пръснати редица могили със странна форма. Много от тях са така силно ерозирали, че изглеждат като естествени хълмове. Но от по-близо може да се види, че са изградени от милиони кирпичени тухли. Познати са като хуаки, което значи свещени места на местния индиански диалект. Това са някои от най-старите и най-големи създадени от човек постройки в Латинска Америка. Но когато учените изследвали хуаките, открили доказателства, че това е била една от най-забележителните цивилизации на древния свят.

Хуака дел Сол е най-голямата и може би най-важната монументална постройка в Южна Америка. А също така има още една по-малка хуака, позната като Хуака де ла Луна. Така че говорим за комплекс, който трябва да е бил един от най-важните градове в Южна Америка. В тези големи градове някога трябва да са живели хиляди хора. Днес познаваме тази цивилизация като Моче. Внимателното картографиране на хуаките е позволило на археолозите да направят възстановка на външния им вид и на начина, по който може би са функционирали. Те са били гигантски пирамиди, построени като серия платформи. Хуака дел Сол изглежда е била изградена от редица площадки на различни нива. В центъра е била най-високата платформа, а върху нея е имало редица постройки със стени и покриви. Това навярно е бил грандиозен дворцов комплекс, където са живели владетелите на тази изчезнала цивилизация. Предполага се, че е съдържал редица големи дворове, коридори, складове, кухни, също и жилищни помещения и стаи, където са живели семействата на владетелите. Мислим, че по-ниските платформи са били в по-голяма степен публични зони, където са били провеждани церемонии и давани приеми за по-широката публика. Някои от пирамидите са богато украсени и може да са били също и свещени центрове.

Други пък служели и като погребални могили. Това очевидно са били средищата на богат и могъщ народ. След като археолозите продължили да проучват пирамидите, открили, че мочите били не само големи строители, а и превъзходни занаятчии. На места като това те са открили скъпоценна находка от някои от най-забележителните артефакти, намирани някога. Скорошното откритие на кралски гробници и церемониални места, посветени на боговете на мочите, предполага, че тези хора са достигнали културно равнище, напреднало като това на гърците и подобно на културите от Близкия Изток, Египет и Месопотамия.

Те открили и сензационни изделия от метал и бижута. Мочите били пионери в техниките за металообработка като позлатяване и ранни форми на запояване. Това им позволило да създадат изключително сложни изделия. Това е накит за ухо, един от шедьоврите на моческите златари. И навярно е бил носен от владетел. Направен е от злато с късчета тюркоаз, монтирани в него, и съдържа около сто отделни части.

Мочите построили величествени градове с масивна монументална архитектура. Те са имали могъщ политически и религиозен елит и са поддържали артистична култура, способна да произведе импозантна керамика и метални изделия. Но тогава, около 650 г. сл. Хр., се случва нещо мистериозно. Археолозите са открили доказателства, че градовете са били изоставени и тази изключителна цивилизация изглежда е изчезнала в пустинята. Възходът и падението на мочите повдигнали мъчителни въпроси. Как са създали такава изтънчена цивилизация в пустинята? Що за общество са били? И най-главното от всичко какво е станало с тях? Проблемът, пред който учените били изправени, бил, че все още много около мочите било забулено в мистерия. Те не са оставили никакви писмени сведения, а хората днес знаят малко за далечното минало.

Тогава археолозите се натъкнали на нова следа в пустинята. Тук те намерили следи от още строителни проекти на мочите, сложна система от напоителни канали. Кирпичени водопроводи пренасяли вода на десетки километри, много от тях все още се използват и днес. Ето как мочите подчинили пустинята, пренасяли вода до градовете си и отглеждали посеви, които ги издържали. Но това, което все още липсвало, било каквото и да е реално проникновение за начина, по който функционираше обществото им. Имало обаче една важна поредица от следи. Мочите оставили извънредно богат архив от картини и сюжети върху различни съдове. Много от тях изглежда обрисували сцени от всекидневието на света около тях. Но имало и други, които били по-необичайни. Те сякаш изобразявали сцени от сложен ритуал, някакъв вид битка. Сражението, което водели, схватката, в която участвали, било ритуално представление и идеята е, че един от тях трябвало да събори шлема на другия. Ако го направел, единият от бойците ставал пленник. Сцената след това изглежда показва, че пленникът бивал принасян в жертва чрез прерязване на гърлото му и кръвта се оттичала в чаша. Веднъж прерязали гърлото, те са вкарвали малка тръбичка в югуларната вена, така че кръвта лесно се втичала в чашата. Идеята е била да бъдат убити бавно и кръвта била изпивана от това върховно божество. Това била ужасна сцена на човешко жертвоприношение.

Източници:

<http://bgworld.forumotion.com/t2984-topic>